

Skulpturen på Havnepladsen

Det startede ca. marts 1991, hvor Broager Kommune havde planer om at opføre noget kunst på Havnepladsen i Egersund. Borgerforeningen tog affære, og et udvalg - sammen med en lokal kunstner gik i gang med at udtænke - hvilken kunstudsmykning vore lille by Egersund skulle have. Gennem samtale med Kommunen og flere andre - fik udvalget lov til selv at komme med ideer til en kunstudsmykning på Egersund Havn.

Der blev nedsat et "Kunstudsmykningsudvalg" - bestående af følgende:

Kunstmaler Martin Qvist - Konsulent og formand for Borgerforeningen Gunnar Petersen - Driftsleder Preben Rauch - advokat Hans Chr. Sibbesen og prokurist Walther Hansen.

Hvilket tema vælger man så i Egersund - Udvalget kom selvfølgelig frem til:

TEGLVÆRK - SKIBSFART – VAND

Dette er nemlig det Egersund altid har været kendt for.

Kæmpe skulptur til Egersund

4.2.1992

Teglsten og skibsfart bliver symbolerne i otte meter høj kunst-scene på Havnepladsen.

EGERSUND: I løbet af det kommende år vil Havnepladsen i Egersund blive forskønnet med en kæmpestor skulptur, der samtidig kan bruges som scene og talerstol. Skulpturen er tegnet af en af byens egne kunstnere, Martin Quist, som det på forunderlig smuk vis er lykkedes at tegne noget, der forener Egersunds historie som skibsfarts- og teglværksby.

Skulpturen bliver ikke til at overse - hverken fra land eller søsiden. Den placeres nemlig yderst på Havnepladsen, så den bliver en slags sømærke, og med et »sej« i otte meters højde og en længde på ligeledes otte meter, bliver det formentlig landsdelens største skulptur - eller i hvert fald en af de største.

planer om at få et kunstværk til Egersund.

- Planerne havde efterhånden taget form i retning af detteher. Så vi kan godt sige

mange sjæle én tanke, da jeg så en dag dumpede ind hos Martin Quist og opdagede, at han faktisk lige netop havde det projekt liggende klar, som

vi pønsede på, fortæller formand for Borgerforeningen, Gunnar Petersen.

Også Martin Quist glæder sig utroligt meget til projek-

tet. Det er ikke enhver kunstner forundt at få et »mindesmærke« i sin egen by. Det får han nu, og det skulderklap er han utroligt glad for.

- Da vi første gang snakkede med Broagerlands Kunstfond om det, havde den nok også noget andet i tankerne. Noget med en dyr konkurrence, udskrevet til alle danske kunstnere. Vi syntes ligesom, at vi jo selv havde kunstnere her i byen, og heldigvis er det også blevet sådan. At kunstfonden også er helt med på den ny ide understreges af, at den har givet tilsagn om 25.000 kr. til projektet.

- Vi synes, det er vigtigt, at det ikke bliver noget fint og fremmed, men noget, vi selv har været med til at lave og noget, som kan bruges til noget. Børnene var vigtige som arbejdskraft dengang, så derfor er det fint, at vi kan indrage dem igen nu, siger Gunnar Petersen.

hth

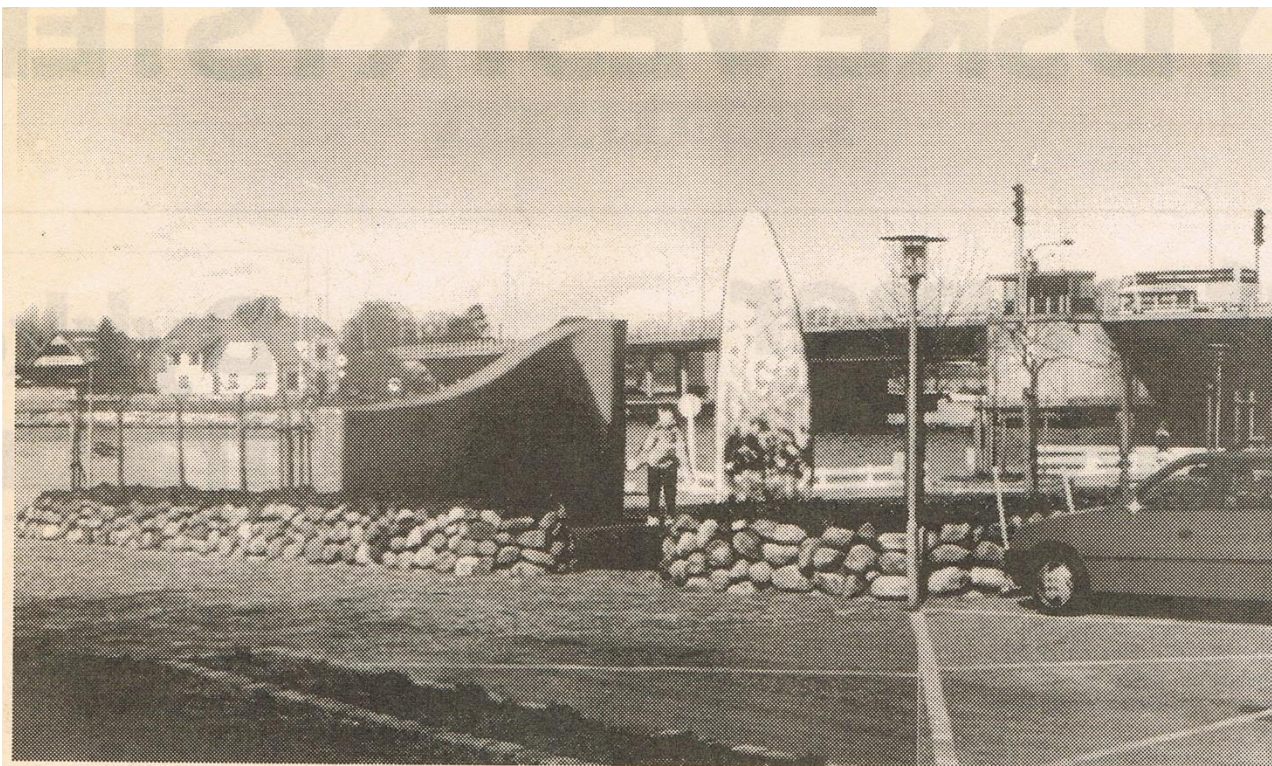

Der blev sendt ansøgninger rundt til samtlige byens håndværkere og fonde m.m. om økonomisk hjælp til materialer. Der var virkelig mange, der gav en hånd med og stillede gratis materialer til rådighed - men det vil føre for vidt at nævne dem alle - man kan jo komme til at glemme nogle.

Der blev afholdt møde hos Martin Qvist i september 1991, hvor projektet blev forelagt og anbefalet.

Den 6. februar 1992 blev Egersunds befolkning inviteret til et orienterende møde på "Færggården", hvor projektet blev fremlagt. Inden mødet var der en del skepsis om placeringen - ville skulpturen komme til at dominere området og tage udsigten for beboerne på Havnevej. Udvalget vidste godt at der allerede i Egersund blev diskuteret intenst

omkring placeringen – så man havde fået Uwe Schmidt til – med et fototricks at vise, hvordan skulpturen ville tage sig ud på Havnepladsen. Der var mødt ca. 50 op til møde. Der var generelt en positiv stemning for projektet. Nogle få var dog stadig skeptiske over placeringen - men Martin Qvist påpegede - at skulpturen - der skulle forstille et skib med sejl - og et vartegn for Egersund - selvfølgelig skulle placeres - der hvor den nu står.

Ved hjælp af fototricks har Martin Quist her forsøgt at vise, hvordan den kommende skulptur vil tage sig ud på Havnepladsen.

Kunst til debat

Egersunds borgere holder møde om den kommende skulptur på Havnepladsen.

EGERSUND: Hvad er mere nærliggende, end at Egersund får en skulptur af et sejl-skib – eftersom netop sejlskibene gennem tiderne har

præget byen. Og hvad er mere nærliggende, end at skulpturen bliver af teglsten, som skipperne levede af at sejle med. Og således er også planerne.

Bag dem rumsterer et udvalg og Egersunds egen kunstner, Martin Quist, som har tegnet skulpturen, som ikke bare er til at kigge på men også til at bruge – skibsdækket kan nemlig anvendes som talerstol og scene.

Tirsdag aften holdes der møde kl. 19.30 på Færggården i Egersund, hvor der fortælles om projektet, og det udseende, udførelse, place-

ring og økonomien i det.

– Vi håber, at rigtig mange kommer og deltager i planlægningen – også fordi vi gerne vil lodde stemningen. Vi ved, at der allerede diskuteres intenst omkring placeringen. I den forbindelse er der lavet en model, og vi har også forsøgt med fototrick at vise, hvordan skulpturen vil tage sig ud på Havnepladsen. Vi mener ikke, den kommer til at genere udsynet over vandet så meget, som nogle frygter, siger Gunnar Petersen fra udsmykningsudvalget, som ud over ham består af Martin Quist, Preben Rauch,

Hans Chr. Sibbesen og Walther Hansen.

Tirsdag aften bliver der også mulighed for at tilmelde sig de arbejdsgrupper, som sammen med Martin Quist skal stå for det praktiske arbejde med at få skulpturen flyttet fra tegnebrættet til Havnepladsen. Noget arbejde er allerede udført – i efteråret var elever fra Egersund Skole på stranden ved Rendsbjerg i indsamle gamle teglsten, som vil blive genbrugt i den ny skulptur.

hth

Materialerne til skulpturen skulle bestå af gamle mursten - adskillige af dem skulle samles op på stranden. Egersund skole blev kontaktet - og i skolebladet fra april 1992 er der en artikel, som lyder:

Strandhugst efter gamle kulturskatte: Vi havde "Kunst" på programmet i uge 11-13, så derfor var det nærliggende at sige "ja", da Gunnar Petersen fra Borgerforeningen i vinter henvendte sig til klassen, om at deltage i et større kunstprojekt. Der skal samles sten, som skal bruges til bygning af et kunstværk ved havnen. Det skal blive til stævnen på et skib. Det skal fungere som sted for friluftssarrangementer med musik, teater og lignende. Vi besøgte Martin Qvist, som er den kunstneriske leder af projektet. Han fortalte detaljeret om arbejdet og viste os

eksempler på "Kunstneriske" sten, så vi ikke samlede tilfældige - ikke brugbare sten. Vi samlede sten to gange. Det skal foregå ved lavvande, så det er her og nu. (Telefonkæden har vist sig effektiv begge gange). Vi troppede op ved stranden. Det var blæsende koldt, så vi var godt pakket ind. Helt let var det ikke at finde de rigtige sten og smide dem op på ladet. De blev kørt til teglværket "Grønland", hvor de skal renses og brændes igen, inden de skal indgå i bygningsværket. Martin Qvist har lovet, at de af os der er interesseret, kan være med i det videre forløb med opsætning og udsmykning.

Skrevet af Annette og Lykke fra 10 klasse.

Flensborg Fjord viste sig fra den tænderskærende side, da 10. klasse i anledning af lavvandet tog på stenfinderi ved Rendbjerg Strand.

Strandhugst efter gamle kulturskatte

I alt blev der ved Rendbjerg indsamlet tre vognlæs sten – hidrørende fra teglværkerne Rendbjerg og Dietmar.

Jens "Landevej" sørgede for transporten til Teglværkerne "Grønland", hvor stenene skulle tørres, inden stenene efterfølgende blev transporteret til Stoffers Teglværk, hvor de blev glaseret og brændt i mange forskellige farver, idet "Skibet" skulle vise: Søbund – søgræs -tang – vand – solglimt – den blå himmels spejl og det hvide skumsprøjt.

De færdige glasere sten blev nummereret af Martin Qvist – så murersvendene ikke var i tvivl om, hvor lige nøjagtig den sten skulle placeres.

Medlemmer af udsmykningsudvalget, fra venstre Walther Hansen, Martin Quist og Gunnar Petersen, kunne på orienteringsmødet glæde sig over, at egersunderne udtrykte overvejende begejstring for planerne om at opstille en skulptur på Havnepladsen her bagved. (Foto: Michael Koch)

14-593

Positiv flok vil støtte skulpturen

Flere har allerede været i gang med at samle sten til skulpturprojektet i Egersund - og endnu flere meldte sig på orienterende møde.

EGERSUND: Det var i overvejende grad en positivt stemt flok på omkring 50, der

mødte op til mødet på Færgesgården i Egersund om kunst-planerne for Havnepladsen. Meningen med mødet var netop at lodde stemningen, at orientere om planerne og at få nogle til at melde sig til det praktiske arbejde.

Blandt tilhørerne var også en næsten fuldtallig kommunalbestyrelse, og fra et medlem heraf, Ole Hansen (V), lød, at han ikke kunne se nogen hindring for kommunal opbakning, når stemningen er som det blev udtrykt.

- Der har hele tiden været kritikere og skeptiske røster i forhold til skulpturen. Især nok med hensyn til placeringen og frykten for, at udsigten ville blive spoleret, fortæller medlem af udsmykningsudvalget, Walther Hansen.

- Og selvfølgelig kom den skepsis frem på mødet, som også var det rette sted at komme med den. Men min fornemmelse er, at mange er blevet beroliget med hensyn til placeringen - den vil ikke blive så dominerende på Havnepladsen som nogle har ment. Et alternativt forslag gik på at placere skulpturen et andet sted, f.eks. på plænen ved Sydbank, men - som Martin Quist påpegede - så er det et helt andet projekt, vi taler om. Grundlaget for de planer, vi nu er i gang med, er, at det skal være et var-tegn og et skib. Altså skal det kunne ses, og det skal ligge ved vandet. Det er også under de forudsætninger, vi har fået den fine økonomiske støtte, omkring 100.000 kr., som betyder, at der ikke vil gå skatteyder-kroner i det over-

hovedet. Den frygt fik vi også manet i jorden, siger han.

Hvad der yderligere gør projektet spændende er, at det ganske vist er en skulptur forestillende et sejlskib, men den kan også bruges som talerstol og scene. Og den skal laves af primært genbrugsteglsten, som findes i strandkanten omkring Egersund, og med Egersund-kunstneren Martin Quist som kunstnerisk leder bliver det med assistance af lokale kunstinteresserede. Flere skoleklasser har allerede været i gang med at indsamle sten, og på mødet skrev adskillige flere sig på lister, fordi de gerne vil give en hånd med. Interesserede kan henvende sig til Walther Hansen.

hth

Oprindelig var det også planen at "Skibet" kunne blive anvendt som talerstol.

Der var megen kontakt til Broager Kommune om hjælp til det ene og det andet - og ikke mindst om økonomien. Det samlede budget lød på kr. 389.000,00 - hvoraf den frivillige arbejdskraft/hjælp var vurderet til kr. 130.000,00. De resterende kr. 259.000,00 forventedes finansieret med indtægter fra Broager Kommunes kunsthåndværk, lokale fonde, lokale virksomheders sponsering af materialer og Kulturfonden.

Rigtig mange bakkede op om projektet – bl.a. blev de der arbejdede frivilligt – ofte serveret med kaffe og hjemmebag og en "lille" en til halsen.

19.9.1993

4 JYDSKE VESTKYSTEN SØNDERBORG

SØNDERBORG

Kunst ved havnen

Egersunds kommende vartegn begynder at tage form.

EGERSUND: Nu begynder Egersunds kommende vartegn at tage form. To murere og en arbejdsmand er i fuld gang med at mure sten på sten, og når de er færdige, vil et stort kunstværk byde byens sejlene gæster velkommen.

Det er en initiativgruppe på fire, hvis fortjeneste det er, at der kommer kunst ved

vandet. Gruppen - Walther Hansen, Gunnar Petersen, Preben Rauch og H. C. Sibbensen - har skabt 100.000 kr. sammen til værket, som den lokale kunstner Martin Quist har tegnet.

Afhængig af vejret vil det være færdig i løbet af et par måneder. Det vil til den tid forestille et skib med en 4,5 meter høj søjle.

Værket bygges dels op i nye teglsten og dels i gamle, som er samlet sammen ved Rendbjerg og Lågmaj. De gamle sten er siden blevet glaseret og anvendes på den udvendige side af værket.

Symbolikken i det færdige værk vil til sin tid være vand, sejl og tegl.

-bro

Murerbrødrene Tonny og Thorkild Poulsen, venligst udlånt sammen med en murerarbejdsmand af muremester Ole Hansen, Broager, arbejder i denne tid på at mure Egersunds nye vartegn op ved havnen. (Foto: Michael Koch)

Martin Quist fortæller at han selv har hugget nogle sten til, der viser ansigter, der hver især forestiller gamle Egersundere, som han husker gamle fiskere – skippere – og teglværksarbejdere. Nogen vil måske kunne genkende sin far eller bedste far.

Kunst på havnen tæt på afsløring

Mange gode kræfter har spillet sammen for at få Egersunds store skulptur på benene.

EGERSUND: Når egersunderne på lørdag kl. 14 indvier deres kunstudsmykning på Havnepladsen, så kan de virkelig og med velbegrunderet stolthed kalde det »deres«. I bund og grund er det fra Egersund, bygget op af egersunderne, idemanden og tegneren er egersunder og materialerne er herfra – fra ende til anden. Skulpturens ingredienser er havet, leret og skibene, som tilsammen har skabt rammerne for byen ved sundet.

Skulpturen består egentlig af to dele, en væg, som kan

betragtes både som et skib og en bølge, og en høj trekant, der er et sejl. Selve sejlet er endnu dækket til og vil først blive afsløret lørdag kl. 14.

Skibsvæggen består ud mod vandet af deforme teglsten, som gennem 100 år har rullet og vugget i vandet ud for Egersund og er blevet runde og flatte. Der er også sten med navne på teglværkerne. Stenene er dekoreret i fantastisk flotte glasurer – fra sort nederst til mørk grøn, stærk grøn, flot azurblå og hvid. Der er også gule farveklatrer fra solens spil og der er sten med flere farver. Den anden side af muren består primært af nye teglsten, foræret af De Forenede Teglværker, samt en stribe sten, der er hugget til.

– Det er ansigter, der hver især forestiller gamle eger-

sund'ere, som jeg husker. Gamle fiskere, skippere og teglværksarbejdere. Nogle vil måske kunne genkende sin far eller bedste far, siger Martin Quist.

Sejlet består også primært af gamle sten fra vandet, men også nye teglsten og ansigtssten. Et hul er efterladt, hvor der lørdag indmures litteratur om skulpturens tilblivelse, ligesom elever fra Egersund Skole har skrevet om at være barn og ung i 1993.

Da Broager Kommune for et par år siden begyndte at tale om, at nu måtte det være Egersunds tur til at få en skulptur, sprang egersunderne straks frem og sagde, at så ville de gerne selv være med. Og da man henvendte sig til Martin Quist, viste det sig, at han næsten havde et projekt klar. Han havde selv i

flere år drømt om at lave en »Egersund-mur« eller noget i den stil. Han havde samlet de gamle affaldssten fra teglværkerne gennem mange år.

Men nu kom der system i tingene. Han lavede en skitse, og elever fra Egersund Skole var på strandture og indsamle de gamle, deforme sten.

– Jeg betragter også skulpturen som en hyldest til de gamle teglværksarbejdere. De knoklede, og så gik 30 pct. af stenene til spil og blev smidt i havet. Nu bliver de brugt påny, siger Martin Quist.

I seks-syv weekender har en flok håndværkere gratis ydet en fantastisk indsats for at mure skulpturen op.

– Og det har simpelthen været en oplevelse, fortæller Martin Quist. *hth*

Den flotteste side af muren – som Martin Quist i forgrunden og Walther Hansen her står ved – bliver sejlerne til del, når de kommer rundt om hagen ved Egersund for at sejle ind i Nybøl Nor. Bund, sågræs, tang, vand, solglimt, den blå himmels spejl og det hvide skumsprøjt er gengivet på denne side af muren. Til venstre sejlet som først afsløres på lørdag. (Foto: Michael Koch)

Det færdige resultat blev indviet lørdag, den 20 november 1993, hvor der i "Sejlet" blev indmuret en metalkasse, der indeholdt bl.a. datidens mønter og eleverne i Egersund skole har beskrevet – hvordan der var i Egersund på det tidspunkt – litteratur om skulpturens tilblivelse - Muligvis ligger der også andre ting gemt i kassen.

Det meget aktive udvalg – afsluttede deres store indsats den 26. august 2003, hvor vedligeholdelsen blev overdraget til Egersund Borgerforening.

Skulpturen er gennem tiderne blevet repareret – og ved større investeringer har Broager Kommune velvilligt spyttet i kassen. Bl.a. da der blev lagt zink på den øverste del af ”skibet”

Da Egersund Borgerforenings bestyrelse ikke har den store ”forstand” på vedligeholdelsen af skulpturen, ansøgte Borgerforeningen for et års tid siden Sønderborg Kommune, om de ville overtage den fremtidige vedligeholdelse – hvilket de accepterede – såfremt vi først selv reparerede skulpturen. Reparationen bestod i udskiftning af ca. 13 sten – klarede Viggo - så det nu er lykkedes at få Kunstfonden i Sønderborg Kommune til at overtage den fremtidige vedligeholdelse – hvilket skete den 8. september 2016.

Ib Funder-Nielsen